

Astmatische klachten bij kinderen jonger dan 4 jaar

Veel kinderen hebben als baby of peuter wel eens last van astmatische klachten, zoals een piepende ademhaling met benauwdheid, hoesten en vol zitten. We noemen deze klacht ook wel **viraal piepen** of **peuterastma**. In deze folder lees je alles over **viraal piepen** bij kinderen onder de 4 jaar.

Meer over kinderen met **viraal piepen**, risicofactoren voor **astma**

Kinderen met **viraal piepen**, risicofactoren voor **astma** Een deel van peuters met piepen heeft deze klachten nog steeds op basisschool leeftijd. Op jonge kinderleeftijd is het moeilijk te voorspellen welke kinderen op de basisschool klachten van **astma** houden en welke kinderen over hun klachten heen groeien. De kans dat een kind **astma** ontwikkelt is groter als:

- gezinsleden **astma** hebben of allergisch zijn
- het kind zelf allergisch is
- het kind **chronisch eczeem** heeft
- het kind een **voedselallergie** heeft (zoals voor koemelk, kippenei, pinda of noten)
- de klachten op jonge leeftijd ernstig en frequent voorkomen

Het ontwikkelen van een allergie is meetbaar door bloedonderzoek of door huidpriktesten. Een positieve testuitslag betekent dat het kind mogelijk gevoelig is voor de stof die is getest. De uitslag voorspelt de kans op de ontwikkeling van **astma**. Uit onderzoek is gebleken dat allergische kinderen meestal hun hele jeugd **astma**klachten houden.

Oorzaken van **piepende ademhaling**

Aanleg en omgeving

Sommige kinderen hebben **aanleg** om **viraal piepen** te ontwikkelen bij verkoudheden. We zien dat vaker als vader of moeder ook **astma** of **hooikoorts** heeft.

Een **piepende ademhaling** wordt veroorzaakt door een vernauwing van de luchtwegen. De meest voorkomende oorzaak is een **virusinfectie** van de luchtwegen (verkoudheid van de neus, keel en/of oren). Slijm en zwelling van de luchtwegwand zorgen ervoor dat de lucht er moeilijker doorheen gaat. Bovendien kunnen de spiertjes in de luchtwegwand samen trekken. Bij het uitademen geeft dit een verlengde **pieptoon**.

Er is een aantal factoren die de kans op **piepen** flink vergroten, zoals:

- blootstelling aan sigarettenrook, zowel voor als na de geboorte;
- een laag geboortegewicht (dysmatuur);
- bezoek aan een dagverblijf of regelmatig contact met andere jonge kinderen.

Soorten

“Episodisch viraal piepen”

De meeste kinderen met piep- en benauwdheidsklachten krijgen deze klachten door verkoudheidsvirussen. Dit betekent dat kinderen de piepklachten alleen hebben bij verkoudheden, tussen verkoudheden door zijn de kinderen (vrijwel) klachtenvrij.

Er zijn ook kinderen met piep- en benauwdheidsklachten door andere prikkels. In dit geval treden de klachten niet alleen op bij verkoudheden, maar ook door prikkels zoals:

- rook;
- mist;
- huilen en lachen;
- inspanning;
- typische allergische prikkels zoals contact met huisdieren en stof.

Onderzoeken

Kunt u astma bij uw kind voorkomen?

Wat kunt u als ouder doen?

Om te voorkomen dat uw kind astma ontwikkelt, is het erg belangrijk dat u:

- Uw kind weghoudt van sigarettenrook (ook buiten roken kan nog nadelig effect hebben).
Er is geen bewijs dat andere maatregelen astma kunnen voorkomen. Mogelijk beschermd borstvoeding tegen astmatische klachten in het eerste jaar.

Beoordeling door de arts

Beoordeling door de huisarts of kinderarts van het 'piepende' kind tijdens een ziekteperiode kan heel zinvol zijn voor het goed inschatten van de aard en de ernst van de klachten. De arts schrijft eventueel een luchtwegverwijder voor (blauwe puf: Salbutamol). Deze luchtwegverwijders worden toegediend met een voorzetkamer en kunnen binnen 10 minuten de benauwdheid en het piepen verminderen. Eventueel kan op proef een luchtwegverwijder worden toegediend om direct na te gaan of dit verlichting geeft. Luchtwegverwijders helpen vaak wel voor piepklachten, maar niet voor vol zitten of hoesten. Vaak is het hoe jonger het kind, hoe minder de luchtwegverwijders helpen.

Als de luchtwegverwijdende pufs niet of onvoldoende helpen, aarzel dan niet om met je benauwde kind naar de dokter te gaan. Vraag aan de kinderarts of kinderonverpleegkundige het astma actieplan. Daarin staat wat je kunt doen als je kind een benauwdheidsaanval heeft.

De belangrijkste bijwerkingen van luchtwegverwijders zijn:

- Druk gedrag
- Snelle hartactie

Dit kan wel vervelend zijn, maar is niet gevaarlijk voor uw kind.

Behandelingen

Behandeling met onderhoudsmedicijnen welke ontstekingsremmend zijn werken vooral preventief bij virale piepklasten. Deze medicijnen zijn eigenlijk ontwikkeld voor allergisch astma en zijn bedoeld om astma aanvallen in de toekomst te voorkomen. Met een moeilijk woord heten deze medicijnen inhalatiecorticosteroiden, kortweg ICS.

Deze medicijnen werken bij jonge kinderen wat minder goed dan bij grote kinderen met allergisch astma. Bovendien zijn we bij heel jonge kinderen wat voorzichtiger met het voorschrijven van deze medicijnen. Vooral kinderen met ernstige klachten krijgen een proefperiode van bijvoorbeeld 3 maanden om het effect te beoordelen. U kunt pas na enkele weken tot maanden effect verwachten bij goede dagelijkse inname van de ICS.

Na 3 maanden zal de proefbehandeling met ICS worden geëvalueerd bij de kinderarts op de polikliniek. Als het effectief blijkt kan de dosis worden verminderd of op proef ook weer eens worden gestopt. Doe dit in overleg met de kinderarts. Bespreek met uw kinderarts ook eventuele bijwerkingen van deze medicijnen.

Expertise en ervaring

De kinderartsen van het St. Antonius Ziekenhuis hebben bijzondere expertise op het gebied van diabetes, eczeem, hoofdpijn, keel-, neus- en oorproblemen, langdurige buikpijn, long- en bovenste luchtweginfecties, overgewicht, urineweg- en plasproblemen neurofibromatose type 1, ontwikkelingsachterstand, syndroom van Down, vroeggeboorten en huilbaby's.

Kinderwebsite

Het St. Antonius Ziekenhuis heeft [speciale webpagina's voor kinderen en jeugd tot 18 jaar](https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/9528) (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/9528>) om zich voor te bereiden op hun bezoek aan het ziekenhuis. Aan de hand van onder meer filmpjes, beeldverhalen en veelgestelde vragen kunnen zij zien hoe alles gaat op de Kinderafdeling en kennis maken met de mensen die er werken.

Samen beslissen bij de dokter

'*Samen beslissen bij de dokter*' legt uit wat kinderen volgens de wet wel en niet zelf mogen beslissen en hoe ouders en zorgprofessionals hier mee om moeten gaan. Een dokter mag een kind niet zomaar onderzoeken of behandelen. Hiervoor moet hij/zij toestemming vragen.

Kinderen tot en met 12 jaar

Is uw kind jonger dan 12 jaar? Dan moet u als ouders deze toestemming geven.

Jeugd vanaf 12 jaar

Is uw kind tussen de 12 en de 16 jaar? Dan moet u als ouders én het kind zelf toestemming geven voor een onderzoek of behandeling. Lees meer hierover op de pagina '[Samen beslissen bij de dokter](https://www.antoniusziekenhuis.nl/kinderen-en-jeugd/informatie-voor-kinderen-tot-en-met-12-jaar/samen-beslissen-bij-de-dokter)' (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/kinderen-en-jeugd/informatie-voor-kinderen-tot-en-met-12-jaar/samen-beslissen-bij-de-dokter>).

Is uw kind 16 jaar of ouder? Dan heeft uw kind zelf het recht om te beslissen of het een behandeling wil of niet. U mag daar als ouders dan officieel niet meer over meebeslissen. Vaak is het goed als ouders en kind hierover overleggen, want helemaal alleen een besluit nemen, is soms best lastig. Lees meer hierover op de pagina 'Samen beslissen bij de kinderarts' (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/kinderen-en-jeugd/informatie-voor-jeugd-vanaf-12-jaar/samen-beslissen-bij-de-kinderarts>).

Gerelateerde informatie

Behandelingen & onderzoeken

- Astma check-up bij kinderen (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/kindergeneeskunde/behandelingen-onderzoeken/astma-check-bij-kind-eren>)

Specialismen

- Kindergeneeskunde (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/kindergeneeskunde>)

Contact Kindergeneeskunde

T 088 320 63 00